

Vurdering af praktisk funktionsevne

I forbindelse med demensudredning anvendes ofte redskaber til vurdering af den praktiske funktionsevne i hverdagen (activities of daily living; ADL).

Der skelnes mellem basal ADL, hvilket dækker funktionsområder som personlig hygiejne, påklædning, spisning, toiletbesøg m.m. og IADL, der vedrører instrumentelle færdigheder som fx indkøb, madlavning, brug af transportmidler, anvendelse af telefon.

I Danmark er nogle af de hyppigst anvendte ADL-instrumenter inden for demensområdet formentlig:

- Functional Activities Questionnaire/Functional Assessment Questionnaire (FAQ IADL)
- The Disability Assessment for Dementia (DAD)
- Katz Index of Independence in Activities of Daily Living (Katz ADL)
- Alzheimer's Disease Cooperative Study – Activities of Daily Living Inventory (ADCS-ADL)
- Barthel Indeks

Sidstnævnte er ikke udviklet specielt med henblik på demensområdet. Der findes mange andre ADL-skalaer, og denne oversigt er langt fra komplet.

For en mere omfattende, men mindre detaljeret, oversigt over instrumenter til vurdering af praktisk funktionsevne hos ældre henvises til fx Burns (2004). Horsted & Christiansen (2004) indeholder systematisk og detaljeret dokumentation vedrørende bl.a. ADL-skalaer.

Et væsentligt, men undertiden overset, aspekt ved ADL-skalaer er, at praktisk funktionsevne udgør en forholdsvis pålidelig indikator på grad af kognitiv svækkelse eller demens. En IADL-skala som Functional Activities Questionnaire/Functional Assessment Questionnaire (FAQ IADL) udviser fx lige så god evne til at skelne mellem demente og kognitivt intakte ældre som de fleste kognitive screeningstests (inklusive MMSE).

På tilsvarende vis udgør et fald i det praktiske funktionsniveau – dokumenteret ved gentagne målinger over tid – en pålidelig indikator på progression af graden af demens.

Se redskaber til vurdering af praktisk funktionsevne her:

[Functional Activities Questionnaire/Functional Assessment Questionnaire](#)

[Disability Assessment for Dementia](#)

[Katz Index of Independence in Activities of Daily Living](#)

[Alzheimer's Disease Cooperative Study – Activities of Daily Living Inventory](#)

Adgang til materialer

Rating- eller interviewskemaer til de fleste ADL-instrumenter kan downloades fra forskellige hjemmesider. Se nærmere oplysninger under beskrivelsen af de enkelte instrumenter eller kontakt neuropsykologisk fagkonsulent [Kasper Jørgensen](#) (Obs: Denne mail sendes ikke krypteret og må derfor ikke indeholde personfølsomme oplysninger.).

Andre ADL-instrumenter

Følgende andre ADL-instrumenter bliver anvendt i Danmark:

ADL-taxonomi

Assessment of Motor and Process Skills (AMPS)

Kilder

Burns A, Lawlor B, Craig S. *Assessment scales in old age psychiatry*. 2nd ed. London, New York: Martin Dunitz, Taylor & Francis Group; 2004.

[Routledge](#)

Horsted C, Christiansen T. *Mulige metoder og instrumenter til effektvurdering af indsatser over for demensramte patienter - gennemgang og beskrivelse af instrumenterne*. Odense: Syddansk Universitet; 2004. Rapport nr. 4.

[Docplayer](#)

Senest opdateret: 03. februar 2021